З А П О В Е Д

№ АП-03-14-417

Смолян, 13.10.2025 г.

В Областна администрация – Смолян с вх.№ АП-03-09-2006/06.10.2025 г. е постъпило Решение №286, прието от Общински съвет – Доспат на заседание, проведено на 26.09.2025 г. по Протокол № 30.

След като извърших проверка и преценка на същото относно неговата законосъобразност, от фактическа и правна страна установих следното:

С Решение №286/26.09.2025 г. съветът на основание чл. 12, ал. 3 от ЗОС, чл. 21, ал. 1, т. 8 от ЗМСМА, както и §4 от ПЗР на ЗНЧ и чл. 60, ал. 1 от АПК, в т. I е предоставил за безвъзмездно управление за срок от 10 години от датата на влизане в сила на настоящото решение на юридически лица с нестопанска цел както следва: 1. Сграда и имот с идент. №23025.502.681 по КККР на гр. Доспат, УПИ III, кв. 43 на гр. Доспат на НЧ „Иван Вазов-1926„ –Доспат с ЕИК:120043469; 2. Приземен етаж на Кметство с. Цръчна, УПИ I, кв. 15 на с. Цръчна на НЧ “Просвета-1959“ – с. Цръчна с ЕИК:176989742; 3. Сграда и терен, представляващ УПИ XI, кв. 49 на с. Змейца на НЧ“ Христо Ботев -1950“ – с. Змейца с ЕИК: 000609478; 4. Сграда на читалище, разположена в УПИ IX, кв. 40 на с. Любча на НЧ “Г. С. Раковски- 1934„ – с. Любча с ЕИК:000609663; 5. Втори етаж на сграда, разположена в УПИ XIII, кв. 18 на с. Бръщен на НЧ“ Христо Смирненски-2004“ –с. Бръщен с ЕИК:120557591; 6. Втори етаж на сграда, киносалон и терен, разположени в УПИ V, кв. 57 на с. Барутин на НЧ “Васил Коларов-1945“ – с. Барутин с ЕИК:000609134. В т. II е упълномощил Кмета на община Доспат да издаде съответните заповеди и сключи договори за предоставеното управление по т. I т.1 до т.6. В т. III на основание чл. 60, ал. 1 АПК, е допуснал предварително изпълнение на настоящото решение.

Решение №286/26.09.2025 г. на Общински съвет – Доспат е **незаконосъобразно,** предвид следните съображения:

С цитираното решение Общински съвет - Доспат е предоставил за безвъзмездно управление сгради и имоти – публична общинска собственост в полза на посочените в решението народни читалища, за срок от 10 години.

Съгласно нормата на **чл. 12, ал. 3 от ЗОС**, посочена като едно от правните основания на цитираното решение, имотите и вещите - общинска собственост, които не са необходими за нуждите на органите на общината или на юридически лица и звена на общинска бюджетна издръжка, могат да се предоставят **безвъзмездно за управление на други юридически лица на бюджетна издръжка или на техни териториални структури.**

4700, гр. Смолян, бул. „България“№ 14
тел. +359 301 60 192, факс: +359 301 62 333
e-mail: governor@smolyanregion.egov.bg
website: https:\\smolyanregion.egov.bg

Както в преписката по приемане на решението, така и в Протокол № 30, воден на заседанието на съвета, липсват данни за това, че народните читалища, посочени в решението, представляват юридически лица на бюджетна издръжка или техни териториални структури.

Нещо повече след извършена справка в правно – информационната система Апис 7 „Регистър+" се установи, че читалищата основно са с източници на първоначално финансиране субсидии от държавата и общинските бюджети, както и членски внос, културно-просветна и информационна дейност, наем на движимо и недвижимо имущество, дарение и завещание и други приходи: право на собственост и други вещни права, вземания, ценни книжа, други права и задължения.

В случая посочените народни читалища не представляват годен правен субект, който да придобие правото на безвъзмездно управление върху общинските имоти, съответно липсва императивна законова предпоставка за предоставянето на безвъзмездно управление по реда на чл. 12, ал. 3 от ЗОС, а именно бюджетна издръжка на читалищата, което опорочава Решение №286/26.09.2025 г. и води до неговата незаконосъобразност. В подкрепа на посоченото са и нормите на чл. 2, ал. 2 и чл. 21, т. 1–6 от Закон за народните читалища /ЗНЧ/ съгласно които, читалищата са юридически лица с нестопанска цел и формират имуществото си от членски внос, културно-просветна и информационна дейност, субсидия от държавния и общинските бюджети, наеми от движимо и недвижимо имущество, дарения и завещания и други приходи. С оглед цитираните норми читалището е юридическо лице с нестопанска цел в обществена полза. В този смисъл, посочените в решението читалища не са юридически лица на бюджетна издръжка, нито териториални структури на такива, поради което, регламентирания в чл. 12, ал. 3 от ЗОС ред за предоставяне за безвъзмездно управление на недвижим имот, общинска собственост е неприложим. Извода не се променя и от обстоятелството, че съгласно чл. 21, т. 3 от ЗНЧ, читалищата набират своите средства и от субсидия от държавния и общинските бюджети, от това не следва, че същите са юридически лица на бюджетна издръжка и съответно попадат в категорията на посочените в чл. 12, ал. 3 от ЗОС.

В този смисъл е и съдебната практика, отразена в Решение № 2036 от 9.11.2018 г. на АдмС - Бургас по адм. д. № 1844/2018 г.

Също така, видно от приложените към преписката по приемане на решението Актове за публична общинска собственост №№7/09.05.2006 г., №423/14.09.2010 г., №12/09.05.2006 г., №62/13.11.2008 г., №66/13.11.2008 г. и №15/09.05.2006 г., имотите, предмет на решението, са публична общинска собственост. Предвид статута на имотите - публична общинска собственост, в случай че не се касае за юридическо лице на бюджетна издръжка, то те могат да се отдават под наем по реда на чл. 14, ал. 7 от ЗОС.

Следва да се има предвид, че от извършената справка в архива на Областна администрация – Смолян е установено, че със заповеди на областния управител са връщани аналогични Решение №203/27.02.2025 г., Решение №120/20.04.2016 г. и Решение №274/29.11.2016 г. на Общински съвет - Доспат, с които отново на читалища са предоставени имоти публична общинска собственост по реда на чл. 12, ал. 3 от ЗОС.

Съгласно пък, посочената също като правно основание на решението норма на **§4 от ПЗР на ЗНЧ**, на народните читалища по реда на Закона за държавната собственост и Закона за общинската собственост безвъзмездно се отстъпва право на ползване **върху сградите и другите недвижими имоти, предоставени им до влизане в сила на този закон от държавата и общинските органи за читалищни нужди,** правото на ползване се погасява с прекратяването на читалището.

Цитираната норма регламентира, че в полза на читалищата може да учреди право на ползване за срок до прекратяване на читалището, но само по отношение на сгради и други недвижими имоти, предоставени им до влизане в сила на този закон, а именно до месец октомври 1996 г., когато в Държавен вестник брой 89 от 22.10.1996 г. е обнародван Законът за народните читалища. Указаната разпоредба регламентира определени предпоставки, които трябва да са налице, за да може да бъде отстъпено безвъзмездно право на ползване на

общински имоти в полза на читалища. Конкретни данни за наличие на посочените предпоставки в случая не са налице.

От информацията, съдържаща се в справка от правно – информационната система Апис 7 „Регистър+", се установява, че фирмените дела на читалищата са от 1997 г., 2004 г. и от 2016 г., което предполага, че това е момента на тяхното вписване в регистъра по чл. 9, ал. 1 от ЗНЧ, съгласно който читалището придобива качеството на юридическо лице с вписването му в регистъра за организациите с нестопанска цел на окръжния съд, в чийто район е седалището на читалището, редакция действаща към онзи момент. В конкретния случай, към преписката по приемане на решението не са приложени документи, от които да е видно, че общинските имоти, предмет на решението са били предоставени на същите читалища преди месец октомври 1996 г. По този начин не става ясно, изпълнено ли е условието на §4 от ПЗР на ЗНЧ за отстъпване безвъзмездно право на ползване в полза на посочените читалища, а именно да е съществувало в определен минал момент предходно предоставяне на имотите на съответните читалища.

От изложеното следва, че и този ред за предоставяне за безвъзмездно ползване на посочените в решението общински имоти на съответните читалища, е неприложим.

Нещо повече, с така приетото решение, в т. III общинският съвет е допуснал предварително изпълнение на Решение №286/26.09.2025 г., което е мотивирал от правна страна с нормата на чл. 60, ал. 1 от АПК, но не е посочил **фактически мотиви в него.**

Съгласно чл. 60, ал. 1 от АПК, в административния акт се включва разпореждане за предварителното му изпълнение, когато това се налага, за да се осигури животът или здравето на гражданите, да се защитят особено важни държавни или обществени интереси, при опасност, че може да бъде осуетено или сериозно затруднено изпълнението на акта или ако от закъснението на изпълнението може да последва значителна или трудно поправима вреда, или по искане на някоя от страните - в защита на особено важен неин интерес. В последния случай административният орган изисква съответната гаранция. А според ал. 2 на чл. 60 от АПК, **разпореждането за предварително изпълнение се мотивира.**

Това означава, че законът изисква органът, постановил предварително изпълнение на взетото решение, т.е. в случая общинският съвет да докаже наличието на предпоставките по чл. 60, ал. 1 от АПК. В конкретния случай, нито в диспозитива, нито във фактическата част на решението са изложени каквито и да било мотиви, а и доказателства липсват.

В Докладна записка с вх. №ОбС-01-507/16.09.2025 г. на Кмета на Община Доспат, с която е направено предложението до общинския съвет, единствено е посочено, че предстои читалищата да кандидатстват по проекти за ремонти, оборудване и други програми за популяризиране на дейностите им, но няма посочени факти за наличието на някоя от предпоставките на чл. 60, ал. 1 от АПК.

Съгласно разпоредбата на чл. 60, ал. 2 от АПК, в тежест на административния орган е да обоснове преценката си с посочване на конкретни факти за наличието на някоя от предпоставките на чл. 60, ал. 1 от АПК, както и да изложи мотиви защо счита, че е застрашен някой от изброените в закона интереси и защо се налага неговото охраняване чрез допускане на предварително изпълнение.

Посочването на правната норма на чл. 60, ал. 1 от АПК, без дори да е заявена конкретната хипотеза от чл. 60, ал. 1 от АПК, която е имал предвид административния орган в случая, не може да бъде прието за надлежно мотивиране и установяване по безспорен начин наличието на една или повече от предпоставките по чл. 60, ал. 1 от АПК.

Предвид изложеното, Решение №286/26.09.2025 г. е постановено в нарушение на материалния закон и при липсата на правно основание, с което са нарушени – чл. 12, ал. 3 от ЗОС, §4 от ПЗР на ЗНЧ, 59, ал. 2, т. 4 и чл. 60, ал. 1 и ал. 2 от АПК, поради което се явява незаконосъобразно.

Считам, че в конкретния случай допуснатата незаконосъобразност в Решение №286/26.09.2025 г. може да бъде отстранена чрез ново обсъждане на същото на заседание на общинския съвет.

Поради това и на основание чл. 32, ал. 2, изр. първо от ЗАдм., във връзка с чл. 31, ал. 1, т. 5 от ЗАдм. и чл. 45, ал. 4 от ЗМСМА

ЗАПОВЯДВАМ:

Връщам Решение №286/26.09.2025 г. на Общински съвет – Доспат, като незаконосъобразно за ново обсъждане в 14 – дневен срок от получаването му.

Заповедта да бъде изпратена на Председателя на Общински съвет – Доспат за изпълнение, а на Кмета на Община Доспат за сведение.

ЗАХАРИ СИРАКОВ /П/
Областен управител